

»Tržaških« Pet vdov

Kriminalka Mihe Brejca Nekdanji vodja Varnostno informativne službe je predstavil roman, ki se med fikcijo in realnostjo dogaja tudi v Trstu. Ob ljubezenski zgodbi tudi jugoslovanski nečedni posli

Peter Verč

TRST Roman Mihaela (Mihe) Brejca z naslovom *Pet vdov* se začne s pogrebom na Koroških nad Miljami in lep del zgodbe, o kateri je tekla beseda na ponedeljkovem večeru v Društvu slovenskih izobražencev, se odvija v Trstu in okrog njega. Že to bo najbrž pritegnilo bralce v zamejstvu, dodaten razlog za branje knjige, ki jo je izdal Inštitut Nove revije, pa je dejstvo, da njen avtor piše o prekomejnih nezakonitih poslih v času takoj po osamosvojitvi Slovenije.

»Je to fikcija ali resničnost? Morda oboje. Želel sem povedati nekaj resnic, ki sem jih opremil s fikcijo,« je v pogovoru z novinarko Darko Zvonar Predan pojasnil Brejca, ki je svojo drugo književno delo napisal petnajst let po prvencu *Igralec ragbija*.

Trst, diplomacija in kriminal

Skozi cel večer avtor ni želel pretirano razkrivati vsebine knjige, pojasnil pa je, da je zgodba postavljena v Trst, ker je bilo to mesto zaradi svoje lege zmeraj kraj srečevanja diplomatov in kriminalnih združb. »Mesto na zahodu, konvertibilna valuta, odprta meja,« je lastnosti domnevne mikavnosti Trsta naštel avtor in pojasnil, da se je »začelo s cigaretami iz Švice«. Nečedni posli naj bi nato zajeli mamila, orožje, nasploh pa pranje denarja.

Brejca, ki je med letoma 1990 in 1993 vodil Varnostno informativno službo (naslednico SDV in predhodnico Sove), meni, da je Niko Kavčič, ki je po drugi svetovni vojni oblikoval slovenski finančni sistem, izkoristil last-

Kriminalka *Pet vdov* Z avtorjem Miho Brejcem se je v DSI pogovarjala Darka Zvonar Predan FOTODAMI@N

nosti Trsta, jugoslovanska oblast pa je zlorabila slovenski oziroma jugoslovanski patriotizem zamejskih Slovencev za oblikovanje razpredene mreže sodelavcev varnostnih služb.

Z razpadom Jugoslavije in osamosvojitvijo Slovenije ta vzporedna ekonomija, v katero naj bi bili vpleteni tako del slovenske smetane kot zamejske podaljšane roke, ni izginila. »Mafija takoj zavoha, kje je denar,« je prikazal avtor, ki je mnoga ozadja spoznaval kot vodja informativne službe.

Brejcu se zdi pomembno, da ljudje vedo, kaj se je dogajalo. »Nisem pa hotel napisati knjige spominov,« je pojasnil. »saj spominov ljudje ne berejo, sploh ne mladina.« Od tod odločitev za kriminalni roman, za kate-

rega pa se avtor zaveda, da ga kritiki ne bi označili za pristno kriminalko. Ob tem se v 350 strani obsežni knjigi vije tudi ljubezenska zgodba in ljubezen na koncu zmaga – pravica pa ne povsem, sta še razkrila pisatelj in Darka Zvonar Predan.

V politiki zmaguje vsečnost

Povezovalka večera je gosta, ki je bil tudi minister, evropski poslanec in več let podpredsednik stranke SDS do razhoda z Janezom Janšo, prosila tudi za oceno nekaterih aktualnih tem. O delu sedanje slovenske vlade je ponovil že izrečeno mnenje, da je potegnila nekaj dobrih in nekaj slabih potez. Glede povečanja oborožitve pa meni, da je to potrebno, saj »če ima sosed fračo, jaz pa je nimam, bo

on povedal, kaj je prav«.

Brejca je komentiral tudi nekatere pretekle slovenske afeze in ponovil oceno, da je bila Hit mati vseh afer. Obregnil se je ob tedanjega predsednika države Milana Kučana, ki mu je očital nezakonito prekladanje zaupnih dokumentov, ko pa bi bilo po Brejčevem mnenju bolj smiselno razpravljati o vsebini teh dokumentov.

Na splošno pa se mu zdi, da Slovenija počasi prehaja iz nekdanjega sistema v pridobivanje vrednot evropske civilizacije, volivci pa se ne ozirajo na programe strank, pač pa na vsečnost ljudi. Zmeraj manj sposobnih ljudi pa se odloča za politiko, je še obžaloval Brejca in citiral Aristotla, češ, »gorje državi, kjer vladajo slabi, ker dobri nočejo«.

Na kratko

Danes podelijo nagrado Nadje Maganja

Nadja Magajna Jevnikar

TRST V Peterlinovi dvorani (Ul. Donizetti 3) bodo danes ob 17. uri slavnostno podelili nagrado Nadje Maganja Jevnikar Poljakinji Magdalenii Wolnik-Mierzwa. Nagrado vsako leto podeljuje Društvo slovenskih izobražencev, Slovenska zamejska skavtska organizacija, družina pokojnice in Skupnost sv. Egidija.

Kje so nekoč bile tržaške soline?

TRST Sol je bila nekoč izredno dragocena dobrina, saj je omogočala hrambo hrane tudi v času, ko še ni bilo hladilnikov in konzervansov. Tudi Trst je imel svoje soline. Kdor bi rad izvedel, kje so proizvajali tržaško sol, je danes ob 14.45 vabljen v Ulico Campo Marzio 5 (ob nekdanjem Pomorskem muzeju), od koder bo krenil mestni pohod. Vodil ga bo Sergio Dolce, nekdanji direktor mestnega naravoslovnega muzeja.

Francesco Boer z zgodbami o prehrani

TRST V knjigarni Lovat v Drevoredu 20. septembra 20 bodo danes ob 11. uri gostili naravoslovca in pisatelja Francesca Boer. Predstavil bo svojo knjigo *La ricetta dell'incanto*, z njim se bo pogovarjal novinar Giovanni Tomasini. Knjiga o hrani in prehranjevanju nas skozi različne zgodbe vodi k ponovnemu odkrivanju starodavnega pomena tega, kar pripravljamo in jemo.

Še zadnji ples na razstavi o Raffaelli Carrà

TRST V Skladišču 26 v starem pristanišču se bo jutri zaključila razstava o legendarni televizijski voditeljici in pevki Raffaelli Carrà. Danes ob 17. uri bodo na razstavi zaplesale članice vseh starosti skupine Euphoria Dance, jutri ob 11. in 15. uri pa sta predvidena vodena ogleda po razstavi.

Podali se bodo po Kosovelovi poti

Jutrišnji pohod

SEŽANA 18. marca 1904 se je v Sežani rodil Srečko Kosovel. Po njegovih stopinjah bodo jutri stopali udeleženci že štiriindvajsetega tradicionalnega pohoda po Kosovelovi poti – iz Sežane do Tomaja. Dogodek skupaj prirejajo Kosovelova domačija in KD Srečko Kosovel v Tomaju ter Planinsko društvo Sežana.

Od 7.45 do 8.30 bo možen ogled Kosovelove sobe na Ljudski univerzi Sežana (Bazoviška cesta 9), ob 8.30 pa bo od tu krenil pohod proti kraški vasi, v kateri je pesnik preživel zadnje obdobje svojega mladega življenja. Prihod v Tomaj je predviden med 10.30 in 11. uro. Tomajci bodo tam ponudili tudi domače pridelke in izdelke (kupiti bo mogoče kozji sir, teran, izdelke iz keramike ...).

Ob 11. uri bo kratek kulturni program, ki ga bodo izvedli učenci tomajske podružnične šole. Sledil bo ogled Kosovelove domačije in grobnega spomenika. Ob 12.30 se bo pohod nadaljeval izpred Kosovelove domačije po še neoznačeni poti v Sežano. Hoje je približno 2,5 – 3. ure. Vodja pohoda je Bogdan Rojc (tel. 00386 69 802 712).

Kdor bo ostal v Tomaju, se bo lahko ob 13. uri udeležil vodnega ogleda vasi, ob 14.30 pa bo za pohodniške organiziran brezplačen avtobusni prevoz v Sežano.

Luca Sacher se bo s klavirskim recitalom poklonil Antoniu Bibalu

Peterlinova dvorana V ponedeljek bo predstavil manj znanega tržaškega glasbenika

TRST Slovenska prosveta, Glasbena matica in Društvo slovenskih izobražencev prirejajo glasbeni dogodek, na katerem bo s samostojnim recitalom nastopil uveljavljeni tržaški pianist Luca Sacher, docent na tržaškem konservatoriju Tartini in na Glasbeni matici. Koncert bo v ponedeljek ob 20.30 v Peterlinovi dvorani (Ul. Donizetti 3), vstopnine ni.

Za to priložnost je pianist naštudiral zanimiv program, v katerem želi izpostaviti skorajda nepoznano osebnost tržaškega vsestranskega glasbenika Antonia Bibala (1922–2008). Ob Bibalovih skladbah program obsega še dela skladateljev, ki so vplivali na njegovo glasbeno pot: Manuel De Falla (1876–

1946), Bela Bartok (1881–1945), Aleksander Skrjabin (1872–1915), Aram Hačaturjan (1903–1978), Edvard Grieg (1943–1907) in Alberto Ginastera (1916–1983). Tega zadnjega, ki s svojo poznoromantično poetiko edini med navedenimi sodi bolj v 19. kot v 20. stoletje, je Luca Sacher vključil, ker velja za najbolj reprezentativnega skandinavskega skladatelja, Skandinavija pa je dežela, kjer je Bibalo poklicno in umetniško uspel.

Sacher bo poslušalcem predstavil skladbe, ki jih bo izvajal, in odkril marsikatero zanimivo podrobnost iz razgibanega Bibalovega življenja. Ta je namreč Lucovemu očetu Stefanu zapustil rokopis svoje še neobjavljene avtobiografije.

Luca Sacher Tržaški pianist poučuje tudi na Glasbeni matici OSEBNI ARHIV

Jutri v Mieli matineja s Veitom Heinichenom

TRST Nemško piščoči tržaški pisatelj Veit Heinichen bo jutri ob 11. uri v gledališču Miela predstavil svojo najnovejšo knjigo *A maglie strette*. Z avtorjem se bosta pogovarjala Martina Vocci in Enzo D'Antona. Za scenске literarne utrinke bo poskrbel Marco Puntin.

S to knjigo se med tržaške bralce vrača namestnik kvestorja Proteo Laurenti, ki se sicer na prvih straneh knjige odloči za upokožitev. A ne bo šlo tako zlahka: ruski prekupčevalec z orožjem beži s gumenjakom po Tržaškem zalivu, v bližini tam zasidrane trijambornice A pride do eksplozije, med jutranjim ulovom Laurenti naleti na žensko truplo ...